

Foto: breakermaximus/Shutterstock

Uit het leven gegrepen

elektronica obscura

Ilse Joostens (België)

De tijd gaat snel en intussen ligt alweer aflevering dertien van deze column voor u. Nu ook het donkere jaargetijde weer aangebroken is, lijkt het mij de ideale gelegenheid om een wat meer duistere kant van de elektronica te belichten. Mijn excuses als de titel u op het verkeerde been heeft gezet, maar ik ga het deze keer dus niet hebben over elektronische muziek.

Mijn ouders, en vooral mijn vader dan, waren onverbeterlijke hypochonders en niet alleen passeerden diverse enge ziekten met regelmaat de revue, al dan niet met de medische encyclopedie in de hand, maar ook de wijze waarop minder fortuinlijke dorpsgenoten en bekenden het hoekje waren omgegaan was een favoriet gespreksonderwerp. De buurvrouw taterde regelmatig vrolijk mee waarbij de meest gruwelijke details niet geschuwd werden. Het zal u dus niet verba-

zen dat ik in mijn jeugd behoorlijk wat angsten heb moeten doorstaan en dat ik altijd al een ongezonde fascinatie heb gehad voor geesten en het paranormale.

Instrumentele transcommunicatie

In mijn speurtocht naar een hiernamaals ben ik vele jaren geleden zelfs korte tijd lid geweest van een paranormale vereniging en heb ik mij af en toe aan 'spoken-

jagen' gewaagd, gewapend met een digitale compactcamera en een dictafoon met micro-cassettes. De digitale techniek was toen nog niet zo ver gevorderd maar toch stonden er al diverse schema's en bouwbeschrijvingen op het internet van eenvoudige ontwerpen zoals een Raudive-diode tot meer complexe 'spirit boxes'. Die laatste is in wezen een combinatie van een witte-ruisgenerator en een defecte radio-ontvanger. Met deze toestellen zou je stemmen van overledenen en andere entiteiten kunnen oppikken en zou zelfs tweerichtingscommunicatie tot de mogelijkheden behoren voor de meer gevorderde gebruiker [1]. De paranormale vereniging waarschuwde onder andere in haar ledenblad dat contact zoeken met entiteiten best gevaarlijk kan zijn zonder de noodzakelijke ervaring en ik heb die ontwerpen nooit durven nabouwen. Je zou maar eens, zoals in de betere horrorklassieker, ongewild een kwade geest in huis halen met alle gevolgen van dien...

De resultaten van mijn persoonlijke queeste vielen eerder tegen hoewel ik een paar vreemde foto's had gemaakt, maar niets dat uiteindelijk niet op een meer aardse manier te verklaren viel. Het paranormale was reeds geruime tijd uit mijn gedachten gegaan en ik was hier helemaal niet meer mee bezig tot ik

op een keer de vraag kreeg van het Elektor Lab om iets te ontwerpen met een geofoon [2]. Dit is een speciale microfoon die trillingen en geluidsgolven vanuit de aarde oppikt en die gebruikt wordt voor seismologisch onderzoek maar ook voor de zoektocht naar delfstoffen zoals aardolie en aardgas. Niet alleen zijn deze behoorlijk aan de prijs, maar niet altijd even eenvoudig te vinden. In mijn zoektocht naar een leverancier kwam ik er zo achter dat die dingen ook vrolijk door paranormaal onderzoekers gebruikt worden om trillingen te detecteren tijdens het spokenjagen. Blijkbaar is paranormaal onderzoek tegenwoordig *hot* en het internet bulkt van de shops die hiervoor de nodige apparatuur aanbieden zoals EVP-recorders, EMF-detectoren, spirit boxes, spirit pods, UV-lampen, infrageluidgeneratoren, infraroodlampen, trillingsdetectoren, speciale 'full-spectrum' camera's en zelfs thermische camera's, je kan het zo gek niet bedenken. Voor de echte die-hard fans worden zelfs complete cursussen aangeboden zoals een opleiding tot 'paranormaal onderzoeker niveau 1'.

Ook Elektor had een eigen spook toen het lab zich nog in het kasteel van Limbricht bevond en de *League of Paranormal Investigators* heeft daar in 2013 onderzoek verricht waarbij vreemde geluiden zouden zijn waargenomen en een onderzoekster zelfs krassen op haar rug had opgelopen [3][4]. Ikzelf ben meerdere keren in het kasteel van Limbricht

geweest, ook tijdens de late uurtjes, en heb daar nooit iets vreemd opgemerkt en al zeker niets bedreigend. Nu ik het over Elektor heb, moet ik aan de chaos-machine [5][6][7] van eind 2011 terugdenken. Wie graag eens verantwoord – lees: risicoloos – wil griezen met poltergeistgeluiden moet deze zeker nabouwen!

Kwakzalverij en pseudowetenschap

Ik ben een beetje een geschiedenisfanaat en ik verkneukel mij zo nu en dan aan de gymtoestellen van Dr. Gustav Zander [8] van eind de 19de eeuw. Deze 'foltertuigen' zijn niet alleen grappig maar tegelijk op hun manier ook griezelig. Dat was ook de tijd van de Victoriaanse post-mortemfotografie en de opkomst van talrijke vreemde elektrische apparaten voor elektrotherapie of voor het kalmeren van

hysterische vrouwen, met de 'violetwand' of 'neonwand' van begin de 20ste eeuw als illustratie voorbeeld. Verdere details over dit vreemde toestel zijn niet zo voor publicatie in dit blad geschikt, maar niets houdt u tegen om zelf een en ander uit te zoeken.

In mijn jeugd waren aardstralen dan weer een hype en naast de verkoop van speciale dure aardstralenkastjes met een spoel en een condensator om deze schadelijke stralen te neutraliseren [9], werden er zelfs in de damesbladen hele artikelen aan gewijd. Intussen zouden we toch beter moeten weten maar niets is minder waar, helaas... Toen ik enige jaren geleden surplus elektronica-onderdelen bestelde in de Verenigde Staten vond ik in de verpakking ook wat reclame met links naar websites. Een van de links ging naar een website met allemaal vreemde amateuristisch opgebouwde elektronische schakelingen op breadboards met sigarenkistjes als behuizing. Deze 'bouwsels' zouden niet alleen helpen bij tal van ziekten en klachten, maar vooral de verkoper werd er beter van met gemiddelde verkoopprijzen van meer dan duizend dollar voor zo'n sigarenkistje. Ook dichterbij huis was ik behoorlijk geschrokken toen ik erachter kwam dat één van mijn vroegere leveranciers nu vooral Schumann-resonantiegeneratoren verkoopt. Je zou er niet alleen kalm van worden, ook muziek zou beter klinken. Voer voor audiofielen dus...

220383-03

WEBLINKS

- [1] Wikipedia: Electronic voice phenomenon: https://en.wikipedia.org/wiki/Electronic_voice_phenomenon
- [2] Wikipedia: Geophone: <https://en.wikipedia.org/wiki/Geophone>
- [3] "Rapport bevestigt vermoedens: het spookt op Kasteel Limbricht", Dichtbij.nl: <https://www.dichtbij.nl/2987065/fotos-geluidsopnamen-rapport-bevestigt-vermoedens-het-spookt-op-kasteel-limbricht>
- [4] L1 Nieuws Limburg - LPI-International in Kasteel Limbricht: <https://www.youtube.com/watch?v=SO41c5FYXao>
- [5] Maarten Ambaum, "De chaos-machine (1): analoog rekenen herontdekt", Elektor 9/2011: <https://www.elektormagazine.nl/magazine/elektor-201109/16434>
- [6] Maarten Ambaum, "De chaos-machine (2): analoog rekenen herontdekt", Elektor 10/2011: <https://www.elektormagazine.nl/magazine/elektor-201110/16449>
- [7] Angel of Lorenz: <https://www.youtube.com/watch?v=fXQRKR-KZrw>
- [8] The world's first gym machines designed by Dr. Gustav Zander, 1892: <https://rarehistoricalphotos.com/first-gym-machines-zander/>
- [9] "De terugkeer van de aardstralen", skepsis.nl: <https://skepsis.nl/stralen/>